

Psychoemotional correlates of prolonged grief in conditions of war trauma: a clinical and psychological analysis

Oleg Chaban

Educational and Research Institute of Mental Health,
Bogomolets National Medical University

Olena Khaustova

Educational and Research Institute of Mental Health,
Bogomolets National Medical University

Olga Skrynnik

Educational and Research Institute of Mental Health,
Bogomolets National Medical University

Iryna Leshchuk

Educational and Research Institute of Mental Health,
Bogomolets National Medical University

Yelyzaveta Zelenko

Educational and Research Institute of Mental Health,
Bogomolets National Medical University

The full-scale war in Ukraine has caused a deep psychosocial resonance, resulting in a sharp increase in cases of mental disorders associated with the loss of loved ones. Prolonged grief disorder (PGD) is one of the most severe forms of reaction to loss, characterized by chronic separation distress, affective instability, and adaptation difficulties. Studying the psychoemotional characteristics of such patients allows us to better understand the mechanisms of transformation of an acute loss reaction into a pathological state.

Матеріали та методи

Обстежено 96 осіб віком 18-55 років, які пережили смерть близького родича або друга після 24.02.2022 р.

Критерії включення: відсутність психічних розладів в анамнезі, проживання на території України до початку повномасштабної війни.

Інструменти: для оцінки симптомів тривалого горя застосовано Traumatic Grief Inventory – Self Report Plus (TGI-SR+) (пороговий бал ≥ 71), для аналізу депресивної симптоматики — шкалу Монтгомері-Асберга (MADRS).

Результати та їх обговорення

РТГ діагностовано у 68 пацієнтів (70,8%). У 23 осіб показники інтенсивності горювання відповідали нормальній траєкторії горя. У 5 випадках минуло менше шести місяців після втрати.

Серед осіб, які мали показники інтенсивності горювання, що дозволяють запідозрити РТГ, 58 пацієнтів продемонстрували клінічно значущі депресивні прояви. У групі з помірною депресією (31 особа) середній бал MADRS склав ($24,42 \pm 2,17$), TGI-SR+ — ($99,97 \pm 3,84$). У групі з легкою депресією (37 осіб) — MADRS ($12,41 \pm 2,82$), TGI-SR+ ($83,38 \pm 5,83$). Виявлено пряму кореляцію між вираженістю симптомів горя та рівнем депресії ($r = 0,68$, $p < 0,01$).

Отримані дані свідчать, що в умовах війни процес горювання у значної частини населення

переходить у патологічну фазу, супроводжуючись стійкими афективними розладами. Такі пацієнти часто демонструють емоційну загальмованість, порушення концентрації, відчуття провини та ізоляції, що ускладнює процес реадаптації. Психічна стійкість та соціальна підтримка виступають визначальними факторами профілактики трансформації нормального горя у РТГ.

Висновки

У ході проведення дослідження, виявлено, що у більшості обстежених осіб, які пережили втрату під час війни, спостерігається патологічний перебіг горювання з ознаками депресії реактивного типу. Частота РТГ (70,8%) серед вибірки вказує на актуальність проблеми для системи охорони психічного здоров'я України.

Необхідним є впровадження мультидисциплінарних програм психосоціальної допомоги, що включають когнітивно-поведінкові, групові та реконсолідаційні підходи для зниження рівня емоційного дистресу та профілактики вторинних афективних розладів.

Інформація про фінансування

Дослідження виконано в межах НДР «Інноваційні технології ефективного психолого-психіатричного супроводу осіб, які пережили різні типи втрат під час війни» (держ. реєстраційний № 0124U000697).